

UNIWERSYTET
O P O L S K I

Instytut Socjologii Uniwersytetu Opolskiego
oraz
opolski oddział Polskiego Towarzystwa Socjologicznego
zapraszają na interdyscyplinarną konferencję naukową

SZTUKA PODRÓŻOWANIA, CZYLI TURYSTA W ŚWIECIE KULTURY

6 czerwca 2017 roku
Instytut Socjologii, ul. Katowicka 89, 45-061 Opole

Nie jest tajemnicą, ani żadnym odkryciem, że **muzeum z turystyką łączy wzajemna więź**. Ciekawym zagadnieniem pozostaje natomiast pytanie o charakter tej więzi, jej jakość i przyszłość. W płynnej, ponowoczesnej rzeczywistości konsumeryzmu zdaje się, że zarówno muzealnictwo, jak i turystyka redefiniują swoją relację do siebie, oddalając się od siebie jednocześnie.

Kontekst społeczno-kulturalny, w którym funkcjonują współczesne muzea jest silnie naznaczony wzajemnymi relacjami pomiędzy instytucjami kultury, a turystyką, mediami, gospodarką. Obserwujemy również coraz mniejszą moc dystynktywną pomiędzy kulturą a komercją, kulturą wysoką a popularną, znawcą kultury i laikiem. Powiązanie praktyk muzealnych z turystyką, a co za tym idzie i konsumeryzmem nie jest jednak nowym fenomenem. Jak pokazują badania Andrei Witcomb, XIX-wieczne muzea również miały swoje „irracjonalne” momenty – a więc sprzeczne z racjonalnymi celami rządu – kiedy stykały się z kulturą popularną. Autorka wpisuje to w szerszy kontekst konstytuowania się i rozwoju „kultury wizualnej”, która wikła muzea w praktyki turystyczne, a Tony Bennett pisze o tak zwanym kompleksie wystawienniczym, którego częścią – oprócz parków rozrywki i międzynarodowych wystaw – było właśnie muzeum. Przyjęcie takiej perspektywy na historię muzeum ma nieuniknione konsekwencje. Po pierwsze, pokazuje, że współczesne wysiłki budowania muzeum jako przestrzeni relaksu i turystyki harmonizują z praktykami XIX-wiecznymi. Zatem związki z przemysłem czasu wolnego nie wieszczą śmierci muzeum, ani nie są dowodem na jego wyzwolenie i nowy początek. Po drugie, wielowymiarowe spojrzenie na aktywność muzealną nie pozwala na zredukowanie jego działalności do jednej, dominującej funkcji – ani obecnie, ani w przeszłości.

Turystyka w znaczeniu „wizualnej konsumpcji” stanowi pole, na którym relacja muzeum – turysta widoczna jest najwyraźniej. To właśnie akt zwiedzania, jeden z „obowiązków” turysty, kieruje go w stronę instytucji kultury. Czasem pobieżnie, jak w przypadku Cohenowskiego zorganizowanego turysty masowego, czasem z pietyzmem i badawczym zacięciem (jak bywa wśród turystów indywidualnych). Konieczność wejścia, zobaczenia, sfotografowania bywa dla turysty niemal tak oczywista jak dla muzealnika dbałość o eksponaty. Na ile jednak muzeum spełnia oczekiwania turysty? Co dają turyście odwiedziny muzeum? Jak zmienia się sposób doświadczania instytucji kultury i jakie miejsce w turystycznej pamięci zajmuje wizyta w muzeum?

Chcemy się przyjrzeć **jak przemysł turystyczny, a szczególnie turystyka kulturowa wpływa na muzeum** (np. na jego codzienne praktyki, sposoby wystawiania, stosunek do nowych mediów) – czy stanowią szansę rozwoju (zyski ze sprzedaży biletów, promocja marki, szerzenie na większą skalę wiedzy na dany temat), czy raczej zagrożenie. Chcemy także **spojrzeć na turystę (i turystykę!) jako odbiorcę treści muzealnych**. Czy instytucje rzeczywiście wychodzą naprzeciw jego potrzebom? Czy wciąż są ważnym punktem na mapie atrakcji? Czego naprawdę od muzeum oczekuje turysta? Jak zmienia się jego spojrzenie na instytucje kultury na osi czasu (tak bogatej w przemiany społeczne, polityczne czy kulturowe).

Do udziału w konferencji zapraszamy przede wszystkim socjologów, kulturoznawców, antropologów, muzealników oraz innych przedstawicieli nauk społecznych zainteresowanych wyjaśnieniem więzi łączącej muzeum z turystyką.

Głosy w dyskusji miałyby się skoncentrować na następujących zagadnieniach:

- *Hosts and guests* – czyli relacje między turystą, społecznością lokalną a muzeum.
- Muzeum jako kategoria *obowiązkowego widoku*.
- Noc Muzeum jako *night-time economy tourism*.
- Między autentycznym doświadczeniem turystycznym a pseudowydarzeniem – czy turysta nadal poszukuje oryginału?
- Muzealny *dark tourism*.
- Dziedzictwo kulturowe jako atrakcja turystyczna.
- Bariery w doświadczaniu turystyki kulturowej.
- Kulturowe doświadczenie turystyczne dawniej i dziś.

Informacje organizacyjne:

Prosimy o nadsyłanie zgłoszeń do **23 kwietnia 2017 roku** na adres organizatorów (elzbieta.nieroba@uni.opole.pl i/lub kopczak@uni.opole.pl). Informację o przyjęciu referatu prześlemy Państwu do **1 maja 2017 roku**.

Oplata konferencyjna (obejmuje materiały konferencyjne, obiad, przerwy kawowe, publikację artykułu w recenzowanej monografii po uzyskaniu pozytywnej recenzji):

300 zł – pracownicy naukowci

200 zł – doktoranci i studenci

200 zł – publikacja artykułu (po uzyskaniu pozytywnej recenzji) bez uczestnictwa w konferencji

Termin dokonania opłaty: **13 maja 2017 roku**. Numer konta zostanie przekazany uczestnikom konferencji.

Termin nadesłania artykułu do publikacji: **30 czerwca 2017 roku**. Za druk tekstu autorzy nie otrzymują wynagrodzenia.

Komitet organizacyjny konferencji:

1. dr Anna Kopczak-Wirga (email: kopczak@uni.opole.pl)
2. dr Elżbieta Nieroba (email: elzbieta.nieroba@uni.opole.pl)
3. dr hab. Robert Geisler, prof. UO (email: robert.geisler@uni.opole.pl)